

بنگلادش به کدام سومی رود؟

بنگلادش در حال ورود به دوره‌ای از عدم اطمینان سیاسی است که خطر خشونت و بی‌ثباتی اقتصادی در آن بالاست، اما رفتن «شیخ حسین» فرصتی فراهم کرده تا نیروهای تازه در حال ظهور در یک تلاش اصلاحی کشور را در مسیری باثبات و شکوفا قرار دهند

گروه بین‌الملل - هنوز شش ماه از انتخابات پارلمانی بنگلادش و روی کار آمدن دولت تحت رهبری «شیخ حسین» از حزب حاکم عوامی لیگ نگذشته است که خروش معترضان خیابانی به یکباره دولت جدید را سرنگون کرد. تا قبل از این اعتراضات، بنگلادش از نظر سیاسی شکننده اما در دوره پس از انتخابات با ثبات به نظر می‌رسید. با وجود ناامیدی آشکار عمومی از وضعیت اقتصاد و سیاست، اما تعداد کمی از شهروندان حاضر شدند در اعتراض به نتیجه انتخابات با مخالفان دولت همراه شوند و در نتیجه مخالفان سیاسی به حاشیه رانده شدند. در واقع اگرچه دولت تک‌حزبی بالفعل بنگلادش احتمالاً با مشکلات ساختاری با فساد و عدم پاسخگویی مواجه بود، اما این‌ها مشکلاتی که بتواند دولت را سرنگون کند به نظر نمی‌رسید، بنابراین سرعت تحولات در کشاندن این کشور به بحران سیاسی، هم غافلگیرکننده بود و هم وضعیت‌آینده را مبهم کرده است. اعتراضات مردمی در بنگلادش در اوایل جولای (تیرماه) پس از آن شروع شد که دولت لایحه‌ای را تصویب کرد که به موجب آن قرار شد نیمی از پست‌های استخدام کشوری برای بعضی گروه‌های خاص در نظر گرفته شود. بر این اساس نزدیک به ۳۰ درصد از این مشاغل، برای بستگان آن دسته از آسیب‌دیدگان و کهنه‌سربازانی در نظر گرفته شد که در جنگ استقلال بنگلادش از پاکستان در سال ۱۹۷۱ میلادی حضور داشتند. معترضان این مصوبه را مصداق تبعیض و نوعی انحصارطلبی و محروم‌ساختن از مدیریت تخصصی و شایسته‌سالاری دانستند و با حضور در خیابان‌ها مخالفت خود را با تصمیم دولت اعلام کردند. اگرچه اعتراضات مسالمت‌آمیز بود اما از همان اول با سرکوب خونین مواجه شد و اگرچه دولت در ادامه عقب‌نشست و با حکم و دخالت دیوان عالی بیشتر سهمیه‌ها هم لغو شد اما معترضان به‌ویژه دانشجویان خواستار عدالت برای خانواده‌های کشته‌شدگان شدند به‌ویژه که نخست‌وزیر، معترضان را تروریست نامید که این اقدام آتش اعتراضات را شعله‌ور

کرد. دامنه اعتراضات چندان گسترده بود که از نیروی پلیس هم ۱۳ مأمور در رده‌های مختلف کشته شدند و کار به حدی بالا گرفت که کارخانه‌های تولید پوشاک که اقتصاد بنگلادش را به نحو شگرفی متحول کرده نیز اغلب به صورت خودخواسته تعطیل شدند تا با معترضان همراهی کرده باشند. در نهایت پس از سه هفته اعتراضات و با افزایش شمار کشته‌های این اعتراضات به بیش از ۳۰۰ نفر، مردم به کاخ نخست‌وزیری یورش بردند و شیخ حسین را به ترک کشور مجبور کردند. شیخ حسین که ۱۵ سال بر این کشور ۱۷۰ میلیونی واقع در جنوب آسیا حکومت می‌کرد، روز دوشنبه (۱۵ مرداد) به هند گریخت. گفته شده بود که شیخ حسین پیش از فرار به هند، از سمت خود استعفا کرده اما پسر او اعلام کرد که او چنین اقدامی را انجام نداده است.

تشکیل دولت موقت

پس از فرار حسین، اکنون یک دولت موقت به رهبری محمد یونس، برنده جایزه نوبل تشکیل شده تا کار دشوار برقراری ثبات و معطوف شده بود، اما ناراضی‌های انباشته شده طی سال‌های گذشته، اعتراضات را به سرعت رادیکالیزه و تحول طلب کرده است. تحت حاکمیت حسین، بنگلادش شاهد رشد تولید ناخالص داخلی بود اما این اقدام نتوانسته بود رفاه اقتصادی را برای بسیاری از بنگلادشی‌ها به ارمغان آورد. که در زمان برگزاری انتخابات، نخست‌وزیر مستعفی به بنگلادش باز خواهد گشت. بر اساس قانون اساسی بنگلادش، دولت موقت موظف است تا ۹۰ روز آینده انتخابات پارلمانی جدید را برگزار کند و با توجه به شرایط به وجود آمده، احزاب مخالف می‌توانند شانس خود را برای تقویت پایگاه مردمی خود امتحان کنند. مع الوصف حتی با وجود تشکیل دولت موقت، باز هم موج اعتراضات فروکش نکرد و معترضان بار دیگر خیابان‌ها را قرق و مطالبات جدیدی از رهبران سیاسی را مطرح کردند. با تداوم اعتراضات در بنگلادش و اصرار دانشجویان معترض به کناره‌گیری مقام‌های منصوب در

زمان نخست‌وزیری شیخ حسین، روسای قوه قضاییه و بانک مرکزی بنگلادش از سمت خود استعفا کردند. در حالی که توجه اعتراضات ظاهراً مربوط به سهمیه‌بندی معطوف شده بود، اما ناراضی‌های انباشته شده طی سال‌های گذشته، اعتراضات را به سرعت رادیکالیزه و تحول طلب کرده است. تحت حاکمیت حسین، بنگلادش شاهد رشد تولید ناخالص داخلی بود اما این اقدام نتوانسته بود رفاه اقتصادی را برای بسیاری از بنگلادشی‌ها به ارمغان آورد. فقدان فرصت‌ها، نرخ بالای بیکاری در میان جوانان و تورم فزاینده منابع مستمر تنش در سال‌های اخیر بوده است.

تحولات بنگلادش در زمین رقابت‌های ژئوپلیتیکی

از دید برخی کارشناسان، نتایج بحران فعلی چنان‌چه به سرعت در مسیر عادی قرار نگیرد امکان بازتعریف اتحادها در منطقه را ممکن ساخته و بر چشم‌انداز ژئوپلیتیک جنوب آسیا تأثیر خواهد گذاشت. به گزارش خبرگزاری فرانسه، در عرصه سیاست خارجی، بنگلادش تقریباً به طور کامل توسط هند با تاریخ عمیقاً درهم تنیده‌ای احاطه شده و اقتصاد

مسلط هند بر بنگلادش سایه افکنده است. هر چند حسین روابط دوستانه با چین داشت. هند و چین، دو کشور پرجمعیت جهان، رقبای قدرتمندی هستند که برای نفوذ استراتژیک در سراسر آسیای جنوبی از جمله در نپال، سریلانکا و مالدیو تلاش می‌کنند. در این میان، حسین یک تعادل حساسی را بین دو قدرت برقرار می‌کرد و از این طریق می‌خواست هم از حمایت دهلی‌نو برخوردار باشد و هم روابط محکمی را با پکن حفظ کند. با این‌که هندو چین بعد از فرار حسین، اعلام کردند که با رهبران جدید بنگلادش روابط خود را ادامه خواهند داد اما با توجه به بی‌ثباتی سیاسی ناشی از اعتراضات و نبود افق روشن در باره حکومت بعدی این کشور، نگرانی‌ها در دهلی‌نو افزایش یافته است.

«مایکل کولگمن» مدیر موسسه جنوب آسیا در مرکز ویلسون مستقر در واشنگتن در این باره گفت: «هند نگران است که هر جایگزینی برای حسین به ضرر منافع هند باشد». کین از گروه بین‌المللی بحران نیز معتقد است: «هند مهم‌ترین شریک بین‌المللی بنگلادش است و هیچ دلیلی وجود ندارد که آن‌ها نتوانند راهی برای پیشرفت در این زمینه پیدا کنند. البته محرک‌های اقتصادی آن‌ها را وادار به

همکاری خواهند کرد». کشورهای همسایه، به‌ویژه هند، توجه زیادی به وضعیت ناپایدار بنگلادش دارند. کمک‌کنندگان بین‌المللی و شرکای استراتژیک از جمله ایالات متحده، اتحادیه اروپا و چین نیز با توجه به ژئوپلیتیک منطقه‌ای بنگلادش منتظر اتفاقات بعدی هستند. به نظر می‌رسد آمریکا هم از برکناری حسین استقبال می‌کند و تلاش برخی سناتورهای کنگره برای تحریم مقامات دولت حسین هم در این راستا قابل ارزیابی است و نوعی تلاش برای جلب نظر افکار عمومی و دولت آتی بنگلادش نیز به حساب می‌آید تا بتواند نفوذ بیشتری در جهت‌دهی به سیاست‌های این کشور داشته باشد.

چشم‌انداز تحولات بنگلادش

هر چند هنوز زود است تا درباره چشم‌انداز تحولات سیاسی در بنگلادش اظهار نظر کرد اما کارشناسان تا حدودی برآیند سیاسی در این کشور را مثبت ارزیابی می‌کنند. از دید این کارشناسان، «با خروج حزب حاکم «عوامی لیگ» از سیاست بنگلادش، سیاست در این کشور دوباره تنظیم خواهد شد، اما مشخص نیست که مسیر جدید به چه سمتی منتهی می‌شود. خصوصت عمیق بین حزب عوامی لیگ حسین و مخالفان همچنان ادامه دارد و پس از سال‌ها سرکوب شدید، محیطی را برای انتقام از عوامی لیگ فراهم ساخته است. همچنین احساسات ضد سکولار ناشی از عملکرد دولت شیخ حسین گسترش یافته و می‌تواند زمینه را برای فعالیت گروه‌های افراطی در آشفتنی سیاسی و خلأ آشکار قدرت در مقطع فعلی مهیا سازد. این نکته به خصوص از این جهت که بنگلادش دارای جریان‌های قوی خشونت سیاسی، غیرلیبرالیسم و افراط‌گرایی است، قابل توجه است». در شرایط فعلی، چالش بزرگ‌تر برای دولت موقت، بازگرداندن بنگلادش به مسیر دموکراسی واقعی خواهد بود. این کشور ۱۵ سال است که شاهد انتخابات رقابتی نبوده و تا حدی به دلیل تحریم مخالفان که بخشی از دلیل گسترش جنبش اعتراضی است، یک موضوع کلیدی تصمیم‌گیری درباره زمان برگزاری انتخابات خواهد بود. خروج حسین فرصتی برای عبور از دوران حکومت‌های تک‌حزبی و فراجناحی است که در سه دهه گذشته آسیب زیادی به

عرصه سیاسی بنگلادش وارد کرده است. دولت موقت باید با طیف وسیعی از بازیگران، از جمله احزاب سیاسی مستقر، اعضای جامعه مدنی، تکنوکرات‌ها و مهم‌تر از همه، رهبران دانشجویی که احترام عمومی را به دست آورده‌اند، همکاری کند تا اصلاحاتی را دنبال کند که می‌تواند یک محیط سیاسی باثبات‌تر ایجاد کند. با وجود پایان حکومت عوامی لیگ، اما این نگرانی وجود دارد که ارتش دوباره زمام امور را به دست گرفته و جنبش انقلابی را در رسیدن به اهداف خود ناکام بگذارد. از زمان استقلال بنگلادش، ارتش نقش بزرگی در شکل دادن به مسیر سیاسی این کشور ایفا کرده است و از سال ۱۹۷۵ تا ۲۰۱۱، این کشور حداقل ۲۹ کودتای نظامی و ضد کودتا را تجربه کرد. همچنین از سال ۱۹۷۷ تا ۱۹۹۰ در بنگلادش حکومت نظامی مستقر بود. با توجه به تهاجم مکرر ارتش به سیاست بنگلادش، تعجب‌آور نیست که اکنون کنترل موقت کشور را به دست گرفته است. برای بسیاری از بنگلادشی‌ها، با توجه به خلا سیاسی به وجود آمده، امیدوار به پایان نزدیک ناامنی و هرج و مرج‌های اخیر هستند. با این حال، رهبران دانشجویی به صراحت اعلام کرده‌اند که خواهان دخالت نظامیان در سیاست نیستند، بنابراین، اگر ژنرال‌های ارتش بخواهند از این فرصت برای تقویت جایگاه خود در ساختار سیاسی استفاده کنند، بدون شک به دلیل مطالبات مردمی، اعتراضات همچنان ادامه خواهد یافت. رهبران معترضان، چشم‌انداز روشنی را برای تشکیل حکومتی فراگیر، عاری از فساد و دموکراتیک بیان کرده‌اند، چیزی که آن‌ها نمی‌خواهند یک دولت موقت است که بدون دخالت و مشارکت آن‌ها تشکیل شود. در مجموع می‌توان گفت، بنگلادش در حال ورود به دوره‌ای از عدم اطمینان سیاسی است که خطر خشونت و بی‌ثباتی اقتصادی در آن بالاست، اما رفتن حسین فرصتی را فراهم کرده تا نیروهای تازه در حال ظهور در یک تلاش اصلاحی کشور را در مسیری باثبات و شکوفا قرار دهند. از نظر کارشناسان، بازیگران بین‌المللی نیز باید هر چه در توان دارند، انجام دهند تا به بنگلادش کمک کنند از فرصتی که یک بار برای هر نسل اتفاق می‌افتد برای ایجاد تغییرات و برقراری دموکراسی استفاده کنند.

خاندان معظم کاظمیان

با اندوه فراوان مصیبت درگذشت شادروان

مهندس ایرج کاظمیان

را تسلیت عرض می‌نمائیم.

ضمن طلب آمرزش، ما را در غم خود شریک بدانید.

احمد فلاحی و بانو

خانواده محترم حقیقی جمشید، شادی، شیرین عزیز

تسلیت و همدردی ما را بپذیرید.

ما نیز در غم شما شریکیم.

سلماز – قادر

دوست و همکار گرامی

سرکار خانم دکتر آذر فانی پاکدل

جناب آقای دکتر محمدرضا صداقت

با اندوه فراوان درگذشت

شادروان استاد منوچهر فانی پاکدل

را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض نموده،

برای آن مرحوم آرامش ابدی

و برای شما صبر و سلامتی آرزومندیم.

دکتر فاطمه ورشویی تبریزی

دکتر آرش سودآوری

تابودی به وجودت افتخار می‌کردیم

اینک بنام نیکت می‌بالیم

در دومین سالگرد سفر آسمانی همسر و پدر مهربان و عزیزمان

زنده‌یاد سید علی فرجادپزشک

به روان پاکش درود میفرستیم ، یاد و مهر جاویدانش را گرامی می‌داریم.

فهیمة رادمنش و فرزندان

آبروی اهل دل از خاک پای مادر است هر چه دارند این جماعت از دعای مادر است
آن بهشتی را که قرآن می‌کند توصیف آن صاحب قرآن بگفتا زیر پای مادر است

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت حاجیه خانم

نوران کاویان

را به اطلاع کلیه اقوام، دوستان و همکاران محترم می‌رسانیم

مراسم بزرگداشت ایشان روز سه شنبه ۱۴۰۳/۰۵/۲۳ از ساعت ۱۵:۳۰ الی ۱۷:۳۰ در

مسجد غدیر باباعلی واقع در بلوار سازمان آب ، ششصد دستگاه ، انتهای ارشاد یک

بصورت مردانه ز نانه منعقد میگردد.

حضور شما سروران گرامی باعث شادی روح آن مرحوم و تسلی خاطر بازماندگان خواهد بود.

خانواده های :

کاویان – هوتکانی – پاشایی – ابوالفضلی و فامیل وابسته

WWW.۳۷۰۱۰۱R

آسان‌ترین راه سفارش آگهی‌ترجیم و تسلیت

تلفن تماس بخش پشتیبانی

۳۷۰۰۹۹۱۴

سفارش آنلاین
امکان ارسال عکس
دریافت فاکتور
استفاده از متن‌های پیشنهادی